

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Barzaei Herovm Helvetiorvm Epistolae

Barzaeus, Johannes

Fribvrgi Helvetiorvm, 1657

6. Guilielmi Tellij historiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13014

Ni Pelusiaco dignos Busiride mores
 Lenierit blandi mitior aura Noti;
 Insultura tuo præsens Rhamnusia tergo,
 Non exspectatis stabit acerbæ flagris,
 Stabit, & ut sœuæ reddatur talio culpæ,
 In sua Gorgoneas conciet arma deas.
 Mens offensa nimis grauiori exæstuat irâ,
 Et quæ indigna venit pœna, dolenda venit.
 Pœna dolenda mihi te vindice, teque tyranno,
 Tu caue, ne fiat pœna dolenda tibi.

A. B. Hæc & alia hic asserta confirmat Guillimannus,
 lib. 2. c. 15. fol. 299. Simler. l. 1. f. 35. &c.

VI.

ARGUMENTVM.

GValtero Fürstio, VVernerio à Stauffackh,
G& Arnoldo an der Halden, primarijs pro li-
 bertate recuperanda Triumuiris, succedit hic VVil-
 helmus Tellius, qui audacior exequi primus non ti-
 muit, quod comitijs suis Triumuiratus iste diu mul-
 tumq; deliberauit. Historiam pilei in pertica pro-
 positi, Malii ab ipso infantis sui vertice decussi, cap-
 tiuitatis destinatæ, Gæssleriq; telo transfixi, Actor ip-
 se proponit, orbiq; iudicandam relinquit. Quæ qui-
 dem multorum, iam calamo præloq; explicita, in-
 differenter hic est introducta.

VVILHELMVS TELLIVS Vraniensis.

IOANNI GVALTERO ARNOLDO, à Spiringen.

De Sagittæ Tellianæ in pomum & Gæslerum
 - emissione.

ELoquar, an fileam? Cinerisnè aspergine Lessum
 Exul, an exhaustis epinicia digna periclis,
 Lætitia

Lætitia stimulante canam? Mens ægra manusque
 Auspicijs jam functa suis, mihi mensque manusque
 Fluctuat, & dubia rerum suspenditur alâ.
 Eloquar? obticeam? quanquam meminisse paternus
 Horrescit portenta animus: paradoxaque rerum,
 Et contra ingenuos erecta Licentia mores
 Vberiorem optant calatum: tamen ipsa malorum
 Ilias, ac pando spectata tragœdia cœlo,
 Dant dextræ stimulus: rabiesque indigna pharetram
 Promere quæ jussit, jubet hanc quoq; promere chartā.
 Aleæ jam TELLI jaæta est, dedit improba dignas,
 (Nec memorare pudet) dignas dedit improba pænas
 Victima: confixus jacet in pædore Tyrannus.

Hæc ego si taceam, calamoque intacta relinquam,
 Ipsi exemplò amnes collesque, petræque lacusque,
 Sideraque, & torti vicinia conscia teli,
 Historiæ immensam poterunt pertexere telam.
 Ambiguæ sed enim volitantia murmura famæ,
 Quæ solidam truncare fidem, quæ sæpe minutum
 Naæta sibi culicem, turritos tergorra barros.
 Audet hyperbolico confessim explodere rictu,
 Ingenitis assueta tropis; dum oblita decori,
 Detrahit, extollit, retrahitque, ac sæpius atrâ
 Thersitæ maculâ generosum obscurat Achillem.
 Hæc, inquam, ambiguæ tam discordantia famæ
 Sibila, plebeio ne tentent fortè susurro
 Tellium, & ingenui facinus traducere Telli:
 Ipus ego tragicæ spectator & actor arenæ,
 Incæptam jaculo, superatam cuspidæ scenam,
 Sponte meâ referam: natoque, patrique paratas
 Præsidis insidias, geminæque vibrata sagittæ
 Spicula, & irati fatum exitiale duelli
 (Arbiter ut rerum sit cento & purpura) pandam.

VRANIAE natale solum quâ fulgida ceris
 Atria, quaque aulas generosâ pube referti
 Explicat AL TORFI, dudum tibi trita patentem
 Area fert tiliam; quæ curis apta leuandis,
 Dum laxat patulo diffusas stipite frondes,
 Crebriùs acceptâ fauit conciubus umbrâ.

Hac subter tiliâ (nostrâ via prima quærelæ)
 Gæsleri imperijs, hodieque, erecta superbit
 Pertica, regalem prætendens pertica fastum.
 Huic superimpositus pompâ grauiore tumescit
PILEVS, infandas cum diro carcere pœnas,
 Suppliciumque ingens, ac sœuam Præsidis iram
Comminitans: posita, si ciuis & accola, lanæ,
 Hac iter instituens, Præconis voce statutos,
 Præfectoque ipsi proprios, non ferret honores, a.
 Neſcius imperij, legisque à Præſide latæ
Tellius, Ecquid, ego, quid rustica pertica, dixi,
 Siue quid expositus tam grandi turget honore
Pileus? ut magnis etiam insanire Dynastis,
 Et populum indignâ libet exercere palæstrâ!
 Vidi ego de triuio (quis enim non talibus omnem
 Destinet anticyram?) vidi his ego fæpe reluctans,
 Indignansque oculis; & nudo vertice multos,
 Et trepidâ ceruice alios, & poplite flexo
 Transire innumeros: ubi passim à pectoris albi
 Indigenis, pinguisque inibi, crassiq; cerebri
 Simpliciore tribu, tam larga (urgente Toparchâ)
 Propositæ delata fuit reuerentia laruæ,
 Ad Pelusiaci quasi rursum erecta Canopi
 Numina, juratâ plebs cuncta litaret acerrâ.
 Nempe, quod anſa meæ docuit me sera ruinæ.
 Callidus ac veterem versans sub pectore vulpem
 Satrapa, sic animos, sic explorare fauores,
 Sic sibi deuotas poterat dignoscere mentes.
 Erecto quisquis ceruicem infletere signo,
 Aut famulum curuare genu, pronisque solebat
 Blandiri obsequijs; hic dignus amore Patroclus,
 Hic Pylades, hic luce magis venerandus Achates
 Audijt: infestâ tam festè affectus ab aulâ,
 Lethifero tanquam dotatus ab Hercule telo,
 Centum Erymantheis patriam saluâſſet ab apris,
 Ingenuus quem verò rubor, quem, mascula virtus.
 Helueticis cognata animis, tam friuola jussit
 Imperia, & rigidum sapientia scita Draconem,
 Non obseruatâ, Zephyris committere, lanâ,

Ille

Ille truces exemplò iras, pñasque, minasque,
 Mulcasque Heluetico non dignas terre colono:
 Ille, ut contemptor Diuū Mezentius, arctos
 Damnari ad Gyaros; ac si alter Herostratus imo
 Erutus ex Orco, concepta sponte, furentes
 Mulciberi flamas in templo stupenda superbæ
 Misisset Triuiæ; furtouè audace Promethei,
 Exauctorato transgressus fidera currus,
 Empyreis sacrum clepsisset ab ædibus ignem.

Tellius è numero, dum susq; hæc deq; geruntur
 Posteriore fuit. Rebus dum nuper agendis
 Immoror Altorfl, nec tela, nec arma vibrantem,
 Insidias nec mente ullas, nec bella carentem,
 Non exspectatæ presserunt fata ruinæ.
 Stabat adorandi fatalis tessera signi
 Pertica, quam socius nimirum effulgere fecit
 Pileus, egregium pro tanto Præside signum!
 Transiui, fateor; curæque intentus herili,
 Nec caput inflexi, nec genua trementia fixi,
 Nec proclamatos impendi pileo honores:
 Exposito non facta fuit reverentia signo.
 Nulla tamen posito facta irreverentia signo;
 Transij & Helueticâ de simplicitate colonus,
 Omnia salua ratus, certatim hominesque, Deosque,
 Et tam clementem nimis offendisse Toparcham
 Arguor; ac multis ultroque citroque profusis,
 Per clandestinos, ut erat custodia, seruos
 Raptor, & indigno perpessus vincula tergo,
 Carceris in fœdas trudorque, trahorque latebras.

Obrut' hic equidē; Num me vaga turba Thrasones,
 Semihominem Cacum? num me, stimulante rapinā,
 Incustoditos ex Præsidis arce juuencos,
 Buceriæque greges de pasto è rure, putatis
 Sacrilega duxisse manu? Mens effera Caci,
 Et manus Autolyci similique è germine fœces,
 Non sunt ingenui, non sunt ex indole Teilli.
 Quis furor, ô turbæ? quæ tanta licentia, Vernæ?
 Quid sceleris? quæ monstra tuli? quæ Numinæ læsi?
 Non patitur talem mens criminis inscia pompam.

State Viri, mecumque pari contendite telo,
 Et paribus pugnate armis: quid pila? quid hastas?
Quidque tot exertas juuat uni inferre macheras?
 Si virtus animis, si qua est pollutia neruis.
 State viri, & nudos mecum exercete lacertos.
 Non terret numerus. **Quid grex armatus inermem?**
 Hérkle ego, si solito præsens mihi dextera ferro,
 Si telis animata foret (nec quippe trinodem
 Amphitryoniadæ libet hīc exposcere clauam)
 Hérkle, terebratis vestra inter viscera costis,
 In patulâ, spectante foro, testarer arenâ,
 Quid Satrapæ cumulus, quid posset Tellius unus.
 Sic ego; sed fungi salsa in conuitia prompti,
 Tu modò tu summæ transgressor reprobe legis,
 Quem puduit prono venerari vertice lanam,
 Iam modò, jam Sociam supplex venerare catenam,
 Cras ubi purpureus rursum sua lumina nobis
 Protulerit Titan (tibi quippe nec aurea lucem
 Cynthia nec rutilus dabit hoc in carcere Phœbus)
 Ipsuīmet tragicum tibi Satrapa præcinet actum,
 Mendaces aliàs reperi hac in voce prophetas
Axem ergo medium Phaëton rediuius anhelis
Cum tenuisset equis; è carcere ductus opaco
 Tellius, ante oculos & Præsidis ante tribunal
 Sistitur, hocce suam dicturus judice caussam.
 Ille ardens oculis, & toruam nubila frontem
 Obsitus, ore minax, alter feritate Lycaon,
 Tu quoque, Tu nostris, inquit, temerarie sceptris,
 Tu nostris adstare oculis? Tu Daue, supremum
 Arcadicā grauitate audes contemnere Scitum?
 Quæ tibi Tisiphone, quæ mentem agitauit Erinnys,
 Ut Domini leges, ut in exorabile verbum
 Plusquam affectatâ violares, barbare, culpâ?
 Imperium nobis, fascesque reique gerundæ
 Independentes ignoras esse secures?
 Cæsarem, & Ausonium læsisti perfide sceptrum.
 Nunc tandem insidiæ, dudumque agitata patescent
 Consilia. At motam tu nunc stupor ex cute querum.
 Pluribus ille quidem, sed ego breuioribus orsus,

Oedipus

Oedipus haud equidem, sed nec sum, ô Satrapa, Dau^o,
 Nec sine corde stupor, nec sum sine mente Choræb^o:
 De plebe īgenuus, patriæ, Regisque, Deiisque
 Præfectique sacras, sum liber amicus, ad aras.
 In jugulum, sic juro, tuum nec tela, nec ulla.
 Molior insidias, tolle hanc ē pectore curam.
 Præteriens quod verò tuum, cum schemate, contum,
 Rusticus externo non sim veneratus honore,
 Si scelus est, dolor est: Lex ignorata reatum,
 Quod reor, imminuet: potior mihi cura peculī,
 Et studium pecoris, quām res spectare forenses.
 Qualiscunque tamen, leuis est, si culpa vocanda est.
 Noui ego, præpositos, clauumque in plebe gerentes
 Dittini quanquam non sum de classe Platonis,
 Noui ego Magnates vulgo magis esse verendos.
 Id verò obsequij, suspensæ, ô Satrapa, lanæ
 Aut insensato confertim impendere truncō,
 Nullus ab Helueticâ docuit me præco cathedrâ.
 Da veniam fasso, leuet ignorantia culpam.
 Expositi certè tam obscura ænigmata gryphi,
 Delphica, quod dixi, mihi nec cortyna, nec ullus
 Oedipus explicuit, rudiorem agnosce colonum,
 Qui nisi peccâset, quid Tute ignoscere posses?

Ille iterum flamasq; vomens irasq; volutans,
 Verbiq; impatiens, Quid garrule stentor inane
 Deblateras nugas? nulla hanc infictia culpam
 Fecerit immunem: per rura per oppida sparsum
 Nescire edictum, nimis ignorantia crassa est.
 Ne tamen intreas, superest tibi meta salutis
 Vnica; tu paucis, quid factō opus, accipe verbis.
 Telifero certare arcu, torquere sagittas
 Certius, & curuo jaculari spicula cornu,
 Diceris ante alios hac tempestate peritus.
 Tu nouus Eurytion, cælum per inane volantes
 Diceris accipitres, ipsasque ē nube columbas,
 Tam dextrè emissio, tam scitè figere telo,
 Ac si Thessalicæ populator Acastus arenæ,
 Siue pharetratus te progenerarit Apollo.
 Quare age, si tantum torquendo nomen ab arcu,

Si

Si tibi fama venit; turbâ hac comitante penates
 Vise repente tuos, telumque audacter & arcum,
 Vnde tibi tantum peperisti nominis, affer.
 His te accinctum armis etiam tuus ille sequatur
 Pusio, maternis qui ludere doctus in ulnis,
 Non nisi pulcher Hylas, Matrisque, patrisq; voluptas,
 Deliciæque domûs, patriæque Hiacynthulus audit.
 Hoc puero famuli, tu telo armatus & arcu,
 Este citi reduces. Præbere impensis aurem
 Cæstareis Satrapis, & Suitium & Vria discet.
 Paretur scitis, arcus cum duplice telo,
 (Sic præsaga meam monuere oracula mentem)
 Arripitur, vitaque mihi jucundior ipsâ
 Filius ad sœnum trahitur cum Patre Tyrannum.
 Hic tandem eructans conceptum in corde venenum
 Barbarus, in magnâ juuenumque senumque coronâ,
 Experiamur, ait, quid nostri dextra Cydonis,
 Et tam famosi quid possint spicula Tellî
 Malum hoc, (ipse manu malum tum fortè gerebat)
 Malum hoc, ecce tui statuendum in vertice nati,
 Figes ipse tuo, Nati de vertice, telo:
 Hic locus, hæc statio; dabit hic tibi pusio metam,
 Centum ac vicenos faciet distantia passus,
 Sume celer jaculum; commissa piacula solus,
 Dæjciens pomum de vertice, diluet arcus:
 Sic volo, sic jubeo; nec verbo obfiste jubenti.
 Sistitur interea, palumque reuinctus ad hirtum
 Paruulus, imposito fului diademate mali,
 Cogitur inuisam patris exspectare sagittam.
 Territus imperijs, & iniquâ lege Tyranni,
 Menè, inquam Armeniâ reputas de tigride natuni?
 Me Libycam suxisse feram? nec monstra Pelori,
 Nec mihi Caucaseæ dant incunabula petræ.
 Tu Phlegethontæas potius tranpare paludes
 Præcipe, & anguineâ redimentum terga cateruâ
 Cerberon, immisso licitari in prælia telo,
 Ad prolem, innocuam, nocitaram efferre sagittam,
 Quæ poterit ratio, quæ cogere caussa parentem?
 Expirare equidem proceræ è vertice fagi.

Pen-

Pendulus, aut imam mihi, malo, dehiscere terram,
 Quām mihi tam charam jaculo præfigere prolem.
 Pluria dicenti, technasque dolosque neganti,
 Et nimis horrendum, nimis execrabile probrum,
 Quod vel Sicanios poterat terrere Tyrannos,
 Frustra eiuranti, Torque, inquit, & ejce telum,
 Aut refer insidias; Medium hīc non suppetit ullum.
 Sic volo, sic jubeo. Proh, quanta ærumna paterno
 Illapsa est animo? quæ cura? quis horror, & angor?
 Dirigi, tremuere artus, subitoque per imas,
 Heu quām terribilis transiuit mucro, medullas!
 Perstigit imposito dilectus pusio malo;
 Perstigit, & dulcem gemebundo murmure matrem
 Sæpius ingeminans, iterumque iterumque parentem
 Blæfulus, & turbæ pauidus tarragine, clamans,
 Anxium in afflīcto duplicauit corde dolorem.
 Ter volui torto dimittere spicula cornu,
 Ter trepidæ celsere manus: tandem ipse supremum
 Voce fatigo polum, palmisque oculisque leuatis,
 Summe Pater, cuī justa placent, qui semper egenos
 Respicias atque humiles: Tu cuncta tueris ab alto,
 Turerum ac regum tumidas moderaris habenas:
 Nunc inuita meâ jacturum spicula dextrâ,
 Nunc, inquam, indignâ compulsum lege, benigno
 Respice præsidio, jaculumque, arcumque, manumque,
 Sortemque ancipitem, diuino dirige nutu,
 Si Tibi juris amor, si detestaris iniquum,
 Quo premimur, fastum: titubantem dirige dextram,
 Dirige mucronem. Confestim animosior arcum
 Arripio, pariterque oculos telumque fatigo.
 Icta repende fugit, volitansque sagitta per auras,
 Dante Deo dextramque simul, ferrumque regente,
 Figitur in medio præfixi cortice mali. b.

Cernere erat, crebram suspiria larga cohortem
 Ducere, nec ficto lacrimas effundere planctu.
 Aligeram cùm verò simul videre sagittam
 Stridore insolito, motoque per aëra gyro,
 Propositum penetrare scopum, saluoque pusilli
 Vertice, puniceum tam dextrè euertere pomum:

Tristia

Tristia conceptâ redimens præcordia curâ,
Omnis inaudito sonuit vicinia plausu.

Præses ut excussum tam icitâ cuspide *malum*
A ceruice, videt passus volitare trecentos,
Nigra colubrino suffusus corda veneno,
Inuidiâque fremens, oculisque hinc inde retortis,
Dum vibrante meas rimatur lumine vestes,
Alteram in interno reperit thorace sagittam:
Horrendumq; tonans; quid enim temerariè nequam,
Ecquid, ait, vetiti vult occultatio teli?
Num, scelus, hæc nostro seruâsti spicula collo?
Prome rei caussam, vel te crudele macellum,
Improbe, cumque arcta manet ingens pæna catastâ.
Iam Libitina reum, jam te Rhamnusia vindex
Arguit, & meritâ condemnat, perfide, furcâ,
Posteritas sed nequa meos incessere fasces
Ausit, Auernales si mox damnneris ad umbras;
Adde fidem verbo: Dabitur tibi libera vitæ
Gratia, si, fidis (quod strictius impero) labris
Dudum compositas inimico in pectore technas
Et mihi suspeeti pandas mysteria teli.
Sic ait, & dictum confirmat fulmine verbum.

Inde animosus ego; Seruatæ caussa sagittæ
A populi studijs, & consuetudine, pendet,
Vnica bellisequam non ornant tela pharetram.
Perpende Armenios, Thraæ scitare, Cydones
Confule, & Helueticæ mores disquire juuentæ:
Quis Schyta, quis Parthus, vel ubi Tyrinthius, heros.
Vnico in expositam jaculo descendit arenam?
Hercle autem à recto si fortè fuisset aberrans
Prima sagitta scopo, frontique infixa pusilli,
Innocuo dulcem maculâsser languine prolem:
Altera confestim, malè fusum ultre cruorem
Altera arundo tuas penetrâsser cuspide costas.
Duplicis hæc jaculi causa est: hinc disce fidelem
Telli candorem. Iam cetera scribere amantem,
Iam rege Phœbe manum, proprijsue edissere verbis,
Quis furor è tetrico, quam immitia fulgura vultu,
Quantaque Gorgoneâ sint missa tonitrua linguâ!

Nun-

Nunquam ego Tarpeium simul explosisse putârim:
 Fulmina plura Iouem, quanquam ipsa Pyracmonis
 Cunctaq; Trinacriûm gestârit tela Cyclopum, (arma,
 Tandem ubi detonuit, rabiequè exterruit orbem,
 Si promissum, inquit, fieret reuocabile verbum,
 Tu modò, tu fractis, impostor callide, talis
 Feralem decorare rotam, vel stipite ab alto
 Pendulus, infestos deberes pascere coruos.
 Sed fidei sit firma fides, sint debita verbo
 Pondera. Vos famuli præcepta in herilia prompti,
 Ferte citi funes, date vincula, lora, catenas:
 Atque repente reum tam perniciofa professum
 Crimina, præualido constrictum fune, propinquî
 Ducite ad ora lacus. Mens est id temporis ipsum
 Findere naue lacum, Zephyrisque fauentibus, arcî
 Cussenâ censi festinam aduertere proram.
 Hic locus, hæc requies, hæc Tellî congrua sedes.
 Maturate viam, quassæ sua carbaña cymbæ
 Pandidite, & in mediâ spolium hoc præpingue carinâ
 (Ne vafer erumpat) firmis religate catenis.
 Nos ubi prædictam ratis aduectârit ad arcem,
 Ut liceat tutis imposterum & esse quietis,
 Ex ejus meritas sumemus crimine pœnas;
 Régia, carcer erit; famulantûm turbâ, catenæ;
 Area, puluinus: rupes excisa, grabatus;
 Culcitra, strata filex; Thetis arcî proxima, potus;
 Cinnama, pædor; Arachneæ conopea telæ.
 Hic hilares sine Sole dies, sine sidere noctes
 Viuet; olorinas hic tollet vertice cristas.

Sic mihi Gæblerus. Qui verò moratur in altis,
 Inquæ humiles cæloque simul, terrâque-tuetur,
 Seriùs edocuit, quâm cassâ mole, superbus
 Et fremat, atque animo meditetur inania, mundus.

Veliferam laxare ratem, tortosque rudentes
 Soluere, & aërijs committere carbaña ventis,
 Iuss'erat immenso tumefactus Satrapa fastu.
 Iamque ferè medium faustis carchesia velis
 Obtinuere lacum, crebroque celeusmate turba
 Interim, & effusis in me sannisque probrisque,

Intempestiuo repleuerat astra tumultu:
 Cum Deus, ecce tibi, qui stagna tricuspidē telo,
 Quique lacus vitreos, ac falsas temperat undas,
 Hospitis impatiens, & iniquo scommate motus,
 AEolio nimium suppressit turbine plausum.
 Namque repentinus confundere nubila nimbus,
 Vela ferire Austri, diuellere linteā Cauri,
 Atque unā Boreāque truces, Zephyriqué, Notiique,
 Et rapidi mugire Euri, subitoque per omnem
 Bella mouere lacum; nullumq; verendo tridentem,
 Vndique laxatā malos incessere habenā.
 Inde simul terrerī omnes, rabieque, metuque
 Attoniti pallere viri, trepidare ministri,
 Tollere clamorem Præses; Consurgite Nautæ,
 Soluite vela citi, remos impellite serui:
 Et parili studio viresque, animosque, manusque
 Tendite, quaque licet motas superate procellas;
 Eripite è tantis vitamque animamque periclis.
 Cassus ubique labor: tragicō bacchantur hiatu
 Circius, & Boreas, & inexorabilis Auster:
 Murmura rauca crepant, agitataque atrociūs unda
 Pulsat anhelantem, spumanti vortice, nauem.
 Credere tunc licuit, Gæssleri in Carbasa totam
 Iurasse AEoliā; Corique, Eurique; Notiique
 Conspirasse omnes in mutua prælia vires.
 Tandem igitur famuli, Quid pondus inutile cymbæ
 Tellius? afflictam propugnet & ipse carinam:
 Olli & dexteritas, & habentes robora nerui:
 Sulcet & ipse lacum. Placuerunt verba Tyranno.
 Erigor, ærati soluuntur corpore nodi,
 Laxantur manicæ: si curæ, ait, unica vitæ,
 Si tibi lucis amor, communem suscipe sortent:
 Aspice, terribiles ut scandunt sidera fluctus!
 Fare age, flectendis si qua est tibi gratia remis,
 Arbiter esto ratis: rege carbasa, dirige clavum,
 Quoque modo poteris præsentem auerte ruinam:
 Sic tibi, si motas vel Marte vel arte procellas
 Vincere, si tantam doceas euadere Scyllam,
 Nobilis erectas Hecatombe stabit ad aras.

Pareo,

Pareb, & eximijs vinclorum à mole lacertis;
 Cōsilijs jam certus ego considere transtris,
 Sollicitos agitare artus, insistere remis
 Acrius & velis, exemplo ac vocibus hortor.
 Ipse adeò immites studeo terebrare procellas,
 Syrtibus è medijs torquere ad littora clauum,
 Proramque anticipitem saxofæ appellere ripæ.
 Multa quidem rupes, & crebræ ad littora petræ,
 Difficiles fecere aditus: tamen impete facto,
 Horrissonos postquam ventosa tragædia fatus
 Lenijt, & motam Deus ipse tridentifer iram;
 Saxa per & scopulos Suitensi allabimur oræ.

Hinc propter ripam petrâ undiq; & undiq; clausam:
 Dum vehor, ambiguam cum libertate salutem
 Effugijque ansam meditatâ examino curâ.
 Dumque rei satago, remosque manusque fatigo;
 Cerhimus è ripæ spatiōsum margine saxum
 Erigi, & à portu multam se extēdere in undam.
 Id ratus effugium, socios acclamo, cauere
 Hunc scopulum, & certam jubeo vitare charybdim.
 Illi iterum exanimes, dum prorâ excurrere querunt,
 Puppe petram feriunt. Telum ergo animosus & arcū
 Arripio, saltuque petram dilapsus in ipsam,
 Omnibus extēmplo neruis ac robore toto
 Ocyus impulsam, ventis transmitto catinam.
 Inde vadum nactus, prærupta cacumina montis
 Saxa per & salebras, per & aspera tesqua, nec ullis
 Trita prius pedibus, caprearum more pererro:
 Semita nulla patet, silices & inhospita duram
 Dant mihi lustra viam, trepidi quā cornua cerui
 Abiciunt, captantque citæ sua compita damæ.

Ad portum interea pertingere Præses, & acrem
 Scandere cœpit equum Brunnamq; unaque per agrum
 Pergere Suitensem: sed quanquam barbarus effigie
 Bellerephonteo vectus per inane caballo,
 Cusseniacensem non viuus ijsset in arcem.
 Namque mihi stabilem facturus & ipse quietem,
 Anticipare vias, equitem preuertere cursu,
 Dumisque in medijs, Cusseniacum inter & Artham,

Propter iter, crebro quod pertransire solebat
 Satrapa vestus equo, bene testam intrare latebram.
 Hic ego venturum jaçulo præstolor & arcu:
 Præteritosque animo lusus, & facta Tyranni
 Effera perpendens, patriæque, mihique, meisque
 Gratari satagens, generosum eluctor in actum.
 Si potui, ô rerum moderator juste mearum,
 Malum ego si potui tortâ penetrare sagittâ;
 Iam quoque, summe Parens, cui munera laudis &
 Defero vindictam præsentis arundine teli,) (omnem
 Tolle ferum patriæ, tolle his è finibus, hostem.
 Sic inter densos dum obtestor sidera vepres,
 Arcumque intendo; montana volumina circum
 Tollitur hinnitus, quassataque pondere tellus
 Præsidis exosam monet aduentare cohortem.
 Eminet ipse prior, tergo sublimis ab alto
 Quadrupe dantis equi: largâque effusus habenâ,
 Instituens alacres obliquo tramite gyros,
 Cornipedem validum crebro spumantia morsu
 Frena cruentantem, ferratâ calce fatigat.
 Dumq; suas equus ipse jubas, eques ipse Smaragdos
 Explicat, & parilem dum spirant naribus ignem,
 Intumuere nouo subiectum ac sarcina fastu.
 Iamque propinquantem latebræ, nec tela timentem
 Vnica, detortæ pennis incesso sagittæ.
 Tortâ volat, nec cassa volat: namque ilicet icta,
 Perque Tyranni uterum, perque ilia transit, arundo:
 Lucentemque animam, Superosq; imosq; Deorum,
 Murmureque obscuro Libitinam nescio qualem,
 Frustra obtestantem, lethæas mittit ad umbras. c.
 Improuiso igitur stupefacti fulmine serui,
 Semianimes dum sensu horrent, gressuque vacillant;
 Sensim ego digredior: summoq; exinde Tonanti,
 Qui mihi consilium, qui spicula rexit & arcum,
 Saluumque è medijs, per stagna, per arua, periclis
 Eripuit, supplex æternum juro trophæum.

Hoc op^o, hic labore est; hanc nostra Tragœdia scenam
 Hunc habuit finem. Detur victoria cælo,
 Lausq; decusque Deo, Certè, quod cuncta nepotum
 Nôrit

Nôrit posteritas, Patientia læsa furorem
Induit, & justos dedit indignatio dentes,
Quæ tibi (dum patrios repetis Gualtere penates,
Ex Italâ tellure redux) volitante papiro,
Nec tamen ambiguo volui narrare relatu.

Cuncta quidem Suico jam stauffackherus in agro
Audijt ore tenus, patrios defendere promptus
Ingenuâ virtute focos. Hic Fæderis icti
Ductor & Achitophel, dubijsque in rebus Vlysses
Officiosus erit. Spirat mea dextera Martem,
Pro Patriæ flammis, ipsos non lenta per ignes,
Atque, ubifata volent, medios ruiturâ per hostes.

A. B. C. Simlerus, lib. 1. Guilliman. 1. 2. f. 303.
& seqq. alijq; passim. Acta hæc tragœdia Anno Christiano 1307.

VII.

ARGUMENTVM.

Prefectus Undervaldiæ Landenbergerus
Nobilem de Vvolfenschiess arci Rozenbergensi
vicarium præfecit, Sarnenfi castro sibi met reserua-
to. Is potestate tribunitiæ abusus, dum Conradi Baum-
gartneri ciuis Substluani coniugem, quam deperi-
bat, ipso absente, ad amorem illicitum solicitat, &
ad balneum sibi præparandum compellit: à marito
superueniente, impactâ quam gestauerat securi, in
balneo ipso feritur, & lasciuiae pænas, præsente sup-
plicio soluit. Quæ omnia Conradus ipse ab uxore &
interfecti famulis edoctus, Patricio Lucernensi expo-
nit. Simlerus 1. 1. fol. 35. Guillim. 1. 2. c. 16.
alij.